

Projekt

z dnia 14 maja 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY JABŁONNA**

z dnia 2026 r.

w sprawie upamiętnienia 45. rocznicy powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” oraz uhonorowania wkładu mieszkańców Gminy Jabłonna w walkę o wolność i prawa rolników.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.), Rada Gminy Jabłonna uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Jabłonna, pragnąc oddać hołd twórcom i działaczom Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”, ustanawia na terenie Gminy Jabłonna, rok 2026 rokiem pamięci o rolniczym zrywie wolnościowym w 45. rocznicę rejestracji Związku.

§ 2. Rada Gminy wyraża najwyższy szacunek i uznanie dla mieszkańców Gminy Jabłonna, którzy w maju 1981 roku wykazali się odwagą i determinacją, tworząc jeden z pierwszych oddziałów „Solidarności” rolniczej na Mazowszu, stając się tym samym symbolem oporu polskiej wsi przeciwko komunistycznemu systemowi zniewolenia.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Jabłonna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Powstanie NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” było wydarzeniem bez precedensu w powojennej historii Polski. Choć robotniczy zryw z Sierpnia 1980 roku otworzył drogę do zmian, rolnicy musieli toczyć o wiele dłuższą i trudniejszą batalię o prawo do samostanowienia. Władze komunistyczne przez wiele miesięcy odmawiały rolnikom prawa do posiadania własnego, niezależnego związku zawodowego, forsując tezę, że rolnik indywidualny – jako właściciel warsztatu pracy – nie jest pracownikiem w rozumieniu prawa.

Dopiero po dramatycznych wydarzeniach tzw. kryzysu bydgoskiego w marcu 1981 roku oraz dzięki niezłomnej postawie działaczy takich jak Roman Bartoszcze, Jan Kułaj, Gabriel Janowski czy Józef Ślisz, a także wsparciu Kościoła i Prymasa Stefana Wyszyńskiego, doszło do podpisania porozumień w Rzeszowie i Ustrzykach Dolnych. Kulminacją tej walki była rejestracja związku **12 maja 1981 roku** przez Sąd Wojewódzki w Warszawie. Był to triumf polskiej wsi, która odzyskała swoją podmiotowość i prawo do ochrony własności prywatnej.

Gmina Jabłonna zapisała się na kartach historii jako jeden z najważniejszych bastionów rolniczego oporu w regionie. Już w maju 1981 roku, niemal równocześnie z ogólnopolską rejestracją związku, mieszkańcy naszej Gminy zorganizowali się, tworząc jeden z pierwszych oddziałów „Solidarności” rolniczej na Mazowszu.

Wydarzenie to nie było jedynie aktem administracyjnym, lecz odważną deklaracją wolności. Rolnicy z Gminy Jabłonna mimo grożących im represji, ramię w ramię z robotnikami walczyli o chleb i wolność. Dowodem tego niezwykłego dziedzictwa jest historyczny **sztandar NSZZ RI „Solidarność”**, który po 45 latach powraca do Gminy i zostanie udostępniony mieszkańcom, w Domu Ogrodnika w Jabłonie. Jest on symbolem ciągłości pokoleniowej i niezłomności lokalnej wspólnoty.

Niniejsza uchwała jest wyrazem historycznej sprawiedliwości. Upamiętnienie 45. rocznicy powstania „Solidarności” rolniczej w Gminie Jabłonna służy budowaniu tożsamości lokalnej oraz edukacji młodego pokolenia o korzeniach polskiej demokracji. To hołd dla tych, którzy przed laty potrafili wznieść się ponad podziały w imię wyższych wartości: wiary, Ojczyzny i wolności.